

значний обсяг дослідження має як суто теоретичні висновки, так і практичні результати, що є досить важливим в умовах розбудови України як правової, демократичної, соціальної держави. Суверенітет – це необхідна ознака держави, яка визначається в єдності політичного змісту, що складається в можливості носія верховної державної влади незалежно, самостійно формувати, а також здійснювати свою волю, й юридичної форми, що означає закріплення властивостей суверенітету в системі законодавства, структурі та компетенції органів державної влади.

Список використаних джерел:

1. Бєлевцева В. Державний суверенітет, його ознаки та властивості. *Підприємництво, господарство і право*. Київ, 2009. № 10. С. 7–10.
2. Адамко М. І. Поняття та сутність державного суверенітету. *Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство*. Чернівці, 2012. Вип. 628. С. 74–79.
3. Мазур Т. І. Державний суверенітет як політико-правове явище. *Актуальні проблеми політики*. Одеса, 2014. Вип. 52. С. 222–229.

Якименко А.В. курсант 1-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: доцент кафедри теорії
держави та права, кандидат юридичних наук,
доцент **Кривицький Ю.В.**

ІНСТИТУТ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Проблематика юридичної відповідальності займає одне з ключових місць у вітчизняній юриспруденції. Однак, незважаючи на більш ніж півстолітню історію комплексного вивчення юридичної відповідальності, й досі дискусійною залишається значна кількість аспектів її природи. Це пояснюється тим, що юридична відповідальність – не статично застигле явище, а тому зміни в суспільних відносинах обумовлюють новий зміст її ознак, цілей і функцій [1, с. 8]. Юридична відповідальність є одним з фундаментальних і системоутворюючих інститутів у праві сучасної України, що сприяє формуванню в населення поваги до закону, стимулює правомірну поведінку суб'єктів суспільних відносин, а отже, є важливим засобом забезпечення законності й правопорядку, який виступає істотним фактором розбудови України як правової держави [2, с. 268].

У сучасній юридичній науці відсутнє єдине поняття юридичної відповідальності. Традиційно в юридичній науковій і навчальній літературі вчені-правознавці визначають юридичну відповідальність в якості одного з видів соціальної відповідальності. Опрацювання літератури, присвяченої проблематиці юридичної відповідальності, свідчить про те, що це поняття тлумачиться науковцями як застосування, правові відносини, юридичний обов'язок, політико-правовий стан, несприятливі наслідки тощо. Зокрема С.С. Алексєєв під юридичною відповідальністю розуміє застосування до

винної особи заходів державного примусу за вчинене правопорушення [3, с. 382].

Доволі поширеним у наукових джерелах є погляд на юридичну відповідальність як на юридичний обов'язок. На думку П.М. Рабіновича, юридична відповідальність – це закріплений у законодавстві та забезпечений державою юридичний обов'язок правопорушника зазнати примусового позбавлення певних цінностей, що йому належали [4, с. 190].

У свою чергу інші дослідники розуміють юридичну відповідальність як обов'язок держави вжити до суб'єкта, який порушив норми чинного законодавства, відповідні заходи, зокрема застосувати передбачені законом санкції. Тобто юридична відповідальність у цьому аспекті розглядається як явище об'єктивного права: це передбачені санкціями норм права, забезпечені можливістю застосування державного примусу несприятливі наслідки особистого, майнового чи організаційного характеру, яких відповідний суб'єкт права зазнає за вчинене правопорушення (порушення суб'єктивних прав) і які процесуально закріплені в передбаченому законодавством порядку [5, с. 12]. Окремі науковці фактично ототожнюють юридичну відповідальність із санкцією, державним примусом.

Аналіз визначень поняття юридичної відповідальності дає підстави для висновку про його складність і багатогранність як явища правової дійсності, а тому комплексне уявлення про означений феномен може бути отримано лише в результаті його багатоаспектного розгляду:

- з погляду теорії реалізації норм права юридична відповідальність являє собою застосування санкцій охоронних норм права (для штрафної юридичної відповідальності) або ж добровільне виконання додаткового юридичного обов'язку (для правовідновлюючої юридичної відповідальності);

- в аспекті теорії правовідносин юридичну відповідальність слід розглядати, по-перше, як правоохоронні відносини, що виникли з факту правопорушення між державою в особі її судових і правоохоронних органів та особою, винною в його вчиненні; а по-друге, як юридичний обов'язок правопорушника зазнати позбавлення певних цінностей, що йому належали;

- з огляду на реакцію держави на факт вчинення правопорушення та подальшого впливу на поведінку винної особи юридичну відповідальність необхідно розуміти як здійснювані уповноваженими державою суб'єктами заходи державного примусу до особи, котра вчинила правопорушення;

- в аспекті юридичних наслідків, що настають для конкретної особи з в'язку з вчиненням нею правопорушення, юридична відповідальність характеризується обмеженнями особистого, майнового чи організаційного характеру, тобто несприятливими наслідками.

Мета юридичної відповідальності визначає такі її функції як превентивну, каральну, відновлювальну, регулятивну, виховну.

Превентивна функція виступає засобом попередження правопорушень; каральна функція становить реакцію суспільства в особі держави на шкоду,

заподіяну правопорушником; виховна функція спрямована на виховання правопорушника; компенсаційна – на компенсацію заподіяної шкоди; регулятивна – на регулювання суспільних відносин. Таким чином, призначення юридичної відповідальності полягає у виконанні загальних функцій права.

Інститут юридичної відповідальності всебічно регулює важливі відносини, пов'язані з залученням правопорушника до відповідальності. Юридична відповідальність насамперед класифікується за галузевою ознакою (конституційна, цивільна, адміністративна, кримінальна тощо) та становить феномен соціальної реальності, який проявляється в негативних для правопорушника наслідках.

Відтак, категорія «юридична відповідальність» може бути визначена як здійснюваний у межах правовідносин (переважно правоохоронних) добровільно або за рішенням судового чи іншого юрисдикційного органу та забезпечений державою юридичний обов'язок правопорушника зазнати позбавлення певних цінностей, що йому належали.

Притягнути особу до юридичної відповідальності можна лише за наявності певних підстав, які у правовій науці та практиці іменують підставами юридичної відповідальності. Аналіз чинного законодавства конституційної, кримінальної, адміністративної, цивільної галузей права дає підстави стверджувати, що традиційно фактичною підставою юридичної (конституційно-правової, кримінально-правової, адміністративно-правової, цивільно-правової) відповідальності є вчинення правопорушення. Однак у межах реалізації норм цивільного законодавства фактичною підставою юридичної (цивільно-правової) відповідальності є як скоєння правопорушення, так і порушення суб'єктивних прав чи об'єктивно протиправне діяння (у визначених законом, договором випадках). Нормативно-правовою підставою юридичної відповідальності є наявність норми права (норм права), що передбачає покладання (притягнення) до юридичної відповідальності. Процесуальною підставою юридичної відповідальності є правовозастосовний акт, у якому міститься рішення стосовно конкретної справи та який індивідуалізує юридичну відповідальність, створює умови для реалізації абстрактних норм стосовно конкретних життєвих обставин [6, с. 22].

Отже, можна з упевненістю стверджувати, що інститут юридичної відповідальності є складним міжгалузевим інститутом права, що становить сукупність однорідних охоронних норм, розміщених у різних галузях права, які реалізуються за фактом протиправної поведінки суб'єкта, притягнення його до відповідальності, відновлення правопорядку, верховенства права та справедливості.

Список використаних джерел:

1. Кривицький Ю. Юридична відповідальність працівників міліції України: теоретико-правові аспекти. *Підприємство, господарство і*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

право. Київ, 2011. № 11. С. 7–11.

2. Терещук М. М. Позитивна юридична відповідальність в публічному праві: теоретичний аналіз. *Молодий вчений*. Херсон, 2016. № 7 (34). С. 268–271.

3. Алексеев С. С. Общая теория права : учеб. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Проспект, 2009. 576 с.

4. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посіб. Вид. 10-е, допов. Львів : Край, 2008. 224 с.

5. Гринь Д. О. Категорія юридичної відповідальності: методологічний аналіз поняття. *Правова держава*. Одеса, 2016. № 24. С. 11–15.

6. Каленіченко Л. І. Загальна характеристика підстав юридичної відповідальності. *Право і безпека*. Харків, 2016. № 4. С. 20–24.

Федичканич А.В. курсант 1-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: професор кафедри
конституційного права та прав людини,
кандидат юридичних наук, доцент **А.І. Хальота**

МІЖНАРОДНА МИРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ МВС УКРАЇНИ

Діяльність Організації Об'єднаних Націй по підтриманню й відновленню міжнародного миру, спрямована на врегулювання міждержавних конфліктів, виявила потребу в наявності в структурі місій спеціальних формувань, відповідальних за підтримку правопорядку. Одним з головних органів ООН, на який покладено головну відповідальність за підтримання міжнародного миру і безпеки є Рада Безпеки ООН (РБ ООН).

Україна два роки була непостійним членом Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй в період з 2015 по 2017 рік. З січня 2018 року її місце посіла Польща. Важливою складовою української миротворчості є той факт, що не лише військові беруть активну участь у місіях. Виклики сучасних конфліктів змінюються, іноді набагато складніше вирішувати саме питання постконфронтаційного врегулювання. Зміни, які відбуваються в сучасному міжнародному миротворчому русі показують що миротворчі операції стають багатоаспектними, до участі в них залучаються не тільки військові контингенти, як це було за часів «холодної війни», а й працівники цивільної поліції ООН. В таких умовах поліцейський персонал місій є дуже важливим компонентом.

МВС України приймає участь у міжнародних миротворчих операціях вже більше 16 років. За даний період більш ніж 2000 працівників МВС України приймали та приймають участь у операціях із підтримки миру під егідою ООН, ОБСЄ та ЄС у 11 країнах світу. Участь миротворчого персоналу МВС України у міжнародній правоохоронній діяльності останнім часом активно обговорюється у політичних і наукових колах.

Передумовами участі України в міжнародних миротворчих операціях є, по-перше, те, що вона є однією із засновниць ООН, а, по-друге, як член цієї